

GULDPALMEVINDER
CANNES FILM FESTIVAL 2015

EN FILM AF **JACQUES AUDIARD**
INSTRUKTØREN AF 'PROFETEN' OG 'SMAGEN AF RUST OG BEN'
DHEEPAN

ANTONYTHASAN JESUTHASAN KALIEASWARI SRINIVASAN VINCENT ROTTIERS CLAUDINE VINASITHAMBY

NOËDEBRÉ THOMAS BIDEGAIN JACQUES AUDIARD
scénario MICHEL BARTHELEMY (ALBA) ARIK BERNARD VÉRONIQUE CAROTTEINGENIER DANIEL SORBINI VALÉRIE DELLOU CYRIL HOUTZ casting PHILIPPE ELKHODI ANTHANIEL BELHARAB scripteur NATALIE VERNY monteur/monitrice JEAN-BAPTISTE POUILLOUX compositeur MARTINE CASSINELLI
en VERTY MOT PRODUCTION PAGE 114 FRANCE 2 CINÉMA coproduction 1 SUDMÉDIA et CANAL + CMC + FRANCE TÉLÉVISIONS avec le soutien de LA RÉGION ÎLE-DE-FRANCE coproduction avec CINÉMA 9 J.A. PLUS IMAGE 5 PALATINE ÉTOILE 12 MÉTIERS 3 LA BANQUE POSTALE IMAGE 8 CORDON 11 SORTIRONS 2 SUDCINÉMA 11

© 2015 VERTY MOT PRODUCTIONS. TOUTES LES DROITS RÉSERVÉS. PHOTO: MARCUS STREIBER

Logo of the French Film Institute (CNC) and other production partners.

'Dheepan' af Jacques Audiard

- et undervisningsmateriale

- Fag: Historie, samfundsfag og mediefag
 - Niveau: Gymnasiale uddannelser
 - Forfatter: Katrine Sommer Boysen

Bag om filmen

Jacques Audiard har med så markante film som fængselsdramaet 'Profeten' (2009) og den kuldslående antiromance 'Smagen af rust og ben' (2012) markeret sig som en af fransk films allerstærkeste instruktører. I maj i fjor modtog han Guldpalmen i Cannes for 'Dheepan', der tager nærgående livtag med de traumer, krigens ofre kæmper med.

Gennemgående temaer i Jacques Audiards filmografi er den menneskelige tilstand og den måde, vi som mennesker, forsøger at tilpasse os vores omgivelser. Særligt de udstødte, marginaliserede eksistenser har Audiards opmærksomhed. Film efter film udforsker han de fysiske og psykiske trængsler, der komplicerer tilværelsen, og med socialrealistisk brod udfordrer han sit publikums opfattelse af rigtigt og forkert. Gråzonerne dominerer hos Audiard, hvor intet er hverken sort eller hvidt.

- Se 'Profeten' og 'Smagen af rust og ben' og karakteriser Audiard som instruktør. Hvad har filmene til fælles?
- Kan man sige noget generelt om de personer, han vælger at skildre?

Synopsis

I første scene af 'Dheepan' ser vi Dheepan (det er ikke hans navn, men filmen igennem smelter han sammen med den identitet, han må påtage sig for at slippe væk) blandt andre tamilske frihedskæmpere dække bunker af lig til med palmeblade. Borgerkrigen i Sri Lanka er kommet til ende, tabene er enorme, og alle forsøger at finde en vej væk fra miseren. Hastigt klippes der videre til den unge kvinde, Yalini, der er på jagt efter et barn, der har mistet sine forældre i blodbadene. Hun finder den forældreløse pige Illayaal, der kan passere for at være ni år, og sammen med Dheepan overtager de nu en afdød families pas og improviserer et sammenhold, der skal få dem ud af landet. Det er nemlig hele familier, der prioriteres blandt overleverne.

De tre har intet til fælles ud over ønsket om noget bedre. Men da de ankommer til Frankrig med falske papirer og ingen fælles fortælling, er det en barsk virkelighed, der venter dem. Dheepan får en natlig tjans med at sælge blinkende sløjfer og andet bras på gaderne om natten.

Efter at have bundet de franske myndigheder en forkvaklet løgnehistorie på ærmet, får Dheepan arbejde som vicevært i et socialt boligbyggeri i en parisisk *banlieu*. Lejligheden, de skal bo i, er hærget, og det er vanskeligt at bo som en familie, når man ikke kender hinanden. De er omringet af det fremmede – både hinanden og det nye hjemland.

Dheepan skal sørge for alt forefaldende arbejde og holde opgangene rene, men må indordne sine rutiner i forhold til den narkobande, der huserer i en af blokkene. Dheepan forholder sig neutralt og gør, hvad han bliver bedt om. Illayaal begynder i en specialklasse på den lokale skole og tilpasser sig forholdene bedre end sine "forældre", da hun har lettere ved at mestre sproget.

Yalini kæmper med en konstant impuls efter at stikke af til London for at blive genforenet med sin kusine. Dheepan og Illayaal, der var hendes adgangsbillet væk fra det krigshærgede Sri Lanka, er nu en krævende klods om benet. Dheepan derimod insisterer på, at de holder sammen, og da Yalini også får arbejde som hushjælp hos en ældre dement herre i en af lejlighederne og får en tilknytning til stedet, begynder det at lysne lidt. Også mellem de to og deres datter. Dheepan og Yalini begynder at have samtaler. Han forstår ikke den franske humor, og hun ler af ham og konstaterer, at han heller ikke er sjov på deres modersmål. Gennem det sprog, de ikke deler med andre, opnår de den fortrolighed, der er helt essentiel for samhørighed.

Men roen skal vise sig at være kortvarig. Efter kort tid dukker traumerne atter op. Dheepan opsøges af en tidligere srilankansk frihedskæmper, der fortsætter krigen på fransk territorium, og Yalinis arbejdsgivers lejlighed huser pludselig hans netop løsladte nevø Brahim. Han er kommet for at generobre magten over sin narkodivision, men magtforholdene har ændret sig, mens han har rusket

tremmer. Yalini fatter i begyndelse sympati for den unge mand, der roser hendes mad og betror sig til hende, selvom hun ikke forstår et ord.

Da helvedet bryder løs, blusser fortidens traumer op. De før så rolige pushere forvandler sig til en gangsterhær, og for Dheepan er der kun en mulig respons. For man kan ikke forlade krigen, når den sidder i kroppen og har erobret erindringen, som Audiard synes at sige. Som besat af en beskyttertrang han ikke kunne tilbyde sin rigtige familie, etablerer Dheepan, til gangsternes udelte vrede, i bogstaveligste forstand en "no fire zone" omkring blokken. Yalini vil bare væk. "Er du begyndt at tro på vores historie?" udbryder hun i frustration og trækker således alle illusionerne væk under ham.

Det hele ender i et actionfyldt opgør, der starter mellem rivaliserende grupper af gangstere, men snart inddrages Dheepan direkte, da Yalini bliver fanget i krydsilden.

- 'Dheepan' er en film, der er vanskelig at genreklassificere. Den er både et krigsdrama, en socialrealistisk forstadsskildring af den parisiske *banlieu*, en spirende kærlighedsfortælling og et melodrama om individernes kamp for at tilpasse sig et samfund, der egentlig ikke har plads til dem. Hvad gør det for 'Dheepan' at den stritter i så mange retninger, og hvad kan Audiard tænkes at ville sige med sit eklektiske genrevalg?
- Hele historien fortælles meget nøgternt, og Audiard har bestemt ikke lavet en tåreperser. Hvilken effekt har det, at de voldsomme hændelser skildres så nøgternt?
- Giv en personkarakteristik af Dheepan og Yalini? Hvad kendetegner dem, og hvorfor handler de, som de gør? Kan man som publikum forstå deres motivation? Beskriv også deres forhold til hinanden og til deres "datter".

- Beskriv handlingskurven i 'Dheepan'. Hvilke vendepunkter er mest markante?

Borgerkrigen i Sri Lanka

Borgerkrigen i Sri Lanka var en væbnet konflikt, der varede fra 1983 til 2009. Krigen blev igangsat af De Tamilske Tigre – en tamilske oprørsgruppe, der siden 1970'erne har kæmpet mod den srilankanske regering for regional autonomi i den nordlige del af Sri Lanka – men deres krav om en uafhængig tamilske stat, Tamil Eelam, blev mødt til modstand fra den siddende regering. I 2009 besejrede regeringen oprørsgruppen, men krigen havde i de mellemliggende år kostet mere end 75.000 menneskeliv og haft enorme konsekvenser for Sri Lankas samfund og økonomi. På grund af deres militante metoder kom De Tamilske Tigre på 32 nationers liste over terrororganisationer.

- Find information om Sri Lankas historie. Hvad kendetegner landet?
- Sri Lanka var tidligere under britisk kolonistyre og blev kaldt Ceylon. Hvad vil det sige at være koloniseret, og hvilke konflikter kan det medføre?
- De Tamilske Tigre er klassificeret som en terrororganisation. I hvilke andre lande har terrororganisationer været med til at udfordre et siddende styre?
- Som flygtninge efter krigen står Dheepan og hans "familie" i et vadedsted mellem krigens ødelæggelser og vanskelighederne ved at integrere sig i et europæisk samfund, hvor de ikke kender spillereglerne. Hvordan sætter Audiard ord og billeder på deres udfordringer?
- Kan udfordringerne sammenlignes med dem, flygtninge fra eksempelvis Syrien står i, når de ankommer til Europa i dag?

De udskudte – krigen flytter med

Audiard har i alle sine film et særligt blik og en ømhed over for samfundets mest marginaliserede eksistenser. Mennesker som alt for ofte kun optræder i vores bevidsthed som tal i anonyme statistikker eller som overskrifter i distancerede nyhedshistorier. Men i 'Dheepan' bliver den lille selvopfundne flygtningefamilie til kød og blod, og deres traume bliver meget virkeligt. Men Audiard er som instruktør ikke interesseret i at påkalde sig vores medlidenhed. I stedet tvinger han sit publikum til at tage stilling til deres situation.

Dheepan kæmpede på De Tamilske Tigres side i kampen mod regeringen. Han har set sine ligesindede dø og tabt den frihedskamp, han satte sin lid til. Ankommet til Frankrig er kampen en anden. Krigen er væk, men fortidens traumer lever videre i ham. Audiard placerer Dheepan i en barsk parisisk forstad, hvor der – lige som i den krig han er flygtet fra – hersker andre love end samfundets gældende. Dheepan må indordne sig under en narkobandes gøren og laden, og gør det

fredsommeligt så længe, han ikke trues. Men da helvedet pludselig bryder ud som et blodigt opgør, slår det klik, og Dheepan tyr til den eneste form for reaktion, han kender. Her vækkes hans krigstraumer til live, og den ellers rolige mand forvandler sig til en potentiel dræbermaskine, der vil kæmpe til det sidste, for det, han har kært.

- Beskriv Dheepan og Yalini i de scener, hvor urolighederne bryder løs. Hvordan reagerer de?
- Hvorfor fatter Yalini i begyndelsen sympati for sin arbejdsgivers kriminelle nevø? Og hvorfor interesserer han sig for hende?
- Hvordan tolker I filmens slutning? Er den realistisk? Ankommer familien til England, eller ender den faktisk i den franske boligblok? Er sidste scene en drømmesekvens, hvor ønsket om fred er opfyldt midt i kaosset?

Socialrealistiske og poetiske træk

'Dheepan' er en meget barsk film, der ikke lægger fingre imellem i de voldsomme scener. Men det er også en poetisk film, der i glimt rummer elementer af skønhed. Da Dheepan og familien først ankommer til Frankrig, tjener han lidt småpenge ved at sælge blinkende skrammel på gaderne i Paris. Her viger Audiard bort fra sin ellers meget socialrealistiske stil og lader scenen filme langt mere poetisk, med en blid distance og en skønhed midt i det grimme.

- Hvilken effekt har denne scene?

Et andet eksempel er de flash backs, som knytter sig til Dheepan. Fra den trøstesløse lejlighed i forstaden klippes der fra tid til anden tilbage til en stor plettet elefant, som Dheepan mindes fra Sri Lanka.

- Hvordan skal vi forstå disse flash backs, og hvad kan elefanten tænkes at symbolisere?

Filmiske virkemidler

Audiard fortæller sin historie med dialog og et handlingsforløb, men film er jo mere end det. Kameraarbejdet, klipningen, lyden og musikken spiller alt sammen ind på det samlede udtryk.

- Hvordan forholder kameraet sig til Dheepan? Er filmen præget af overbliksskabende billeder, eller er kameraet håndholdt og mere nærgående? Hvordan passer det til filmens tematik?
- Hvordan bruges musik, lyd og klipning til at fortælle filmens historie?
- Hvad siger det om Audiard som instruktør, at han fortæller på præcis den måde?